

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของ ตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ อย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมี ความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง

โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอออยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสิ้นประมาณ 440 คน นอกจากการจัดการเรียนการสอนวิชาหลักต่างๆแล้ว ทางโรงเรียนยังจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ โรงเรียนจัดเป็น 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน โดยกิจกรรมนักเรียนจะแบ่ง ออกเป็น กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ สำหรับ กิจกรรมชุมนุมของโรงเรียนเป็นกิจกรรมพัฒนาความถนัด ตามความสนใจและ ความต้องการของผู้เรียนของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนชลประทานผาแตก ได้จัดชั่วโมงในการจัด กิจกรรมชุมนุมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง หรือภาคเรียนละ 20 ชั่วโมง หรือ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และมี ทั้งสิ้น 12 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนปฐมวัย ชุมชนศิลปะ ชุมชนภาษาอังกฤษ ชุมชนคอมพิวเตอร์และICT ชุมชนดนตรี ชุมชนวิถีพุทธ ชุมชนพลศึกษา ชุมชนนาฏศิลป์ ชุมชนฟ้อนดาบ ชุมชนอาหาร ถิ่นนา ชุมชนนวดแผนไทย และชุมนุมคณิตศาสตร์ โดยวิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มุ่งเน้นให้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีการลงมือปฏิบัติและการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ในชุมชนและท้องถิ่น ในส่วนของชุมนุมคณิตศาสตร์ผู้ศึกษาได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมชุมนุม คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษา คือ ม.1, ม.2 และ ม.3

คละกัน ซึ่งก็พบปัญหาในการจัดกิจกรรมชุมนุม คือ ผู้เรียนไม่สนใจเรียน จากการสังเกตของผู้ศึกษา และจากการสอบถามผู้เรียนพบว่าสาเหตุเกิดจากในกิจกรรมชุมนุม มีแต่การทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ซึ่งแบบฝึกทักษะทั้งหลายที่นำมาเป็นเนื้อหาที่เรียนตามปกติ ซึ่งผู้เรียนเคยทำมาแล้วนอกจากนี้ ผู้เรียนคิดว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาชั้นสูง เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้รู้ อยู่ไกลตัว และไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เมื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่าสาเหตุเกิดจากครูผู้สอนไม่มีแผนการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจเพราะผู้เรียนมีการคละชั้นเรียน ต้องทำแบบฝึกหัดทางคณิตศาสตร์ตามความรู้ของนักเรียนและเนื้อหาแน่นแต่คณิตศาสตร์ ทักษะการคิดคำนวณ ไม่มีการปรับการเรียนการสอนให้นักเรียนสนใจและเห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

เมื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอยู่ในบริเวณของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตที่มีความเป็นพื้นบ้าน รวมทั้งมีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่ใกล้ชิด และอยู่ในเขตบริการของโรงเรียน เช่น เชื้อนแม่แก้ว(อุดมธารา) และแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่กระจายอยู่ในชุมชนประเภทงานฝีมือ เช่น การประดิษฐ์ ไข่มุกรอย ไข่มุกรูป ไข่มุกรูป วาว และตุ๊ก เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนได้ประสบ พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน แหล่งการเรียนรู้ต่างๆเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน รวมทั้งสามารถเข้าไปศึกษาได้ อย่างสะดวก สามารถนำไปเป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเป็นหน่วยในการจัดการเรียนการสอนของชุมนุมคณิตศาสตร์ ที่มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์กับสาระอื่นๆ การนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนชุมนุมน่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติโดยกระบวนการกลุ่ม และใช้ทักษะในด้านต่างๆ ที่แตกต่างจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชุมนุมคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการปฏิบัติ และเป็นกิจกรรมสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน วิถีชีวิต และแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนของผู้เรียน ทำให้เกิดความแปลกใหม่ สนุกสนาน และไม่น่าเบื่อ ประกอบกับครูผู้สอนยังไม่มีแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์ที่มีการนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมชุมนุมของผู้เรียน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนชลประทานผาแตก เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และมีความภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสร้างแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียน
ชลประทานผาแตก จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการสร้างแผนการจัดกิจกรรมและผลที่จะเกิดขึ้นจากการ
จัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์ตามแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตำบลวง
เหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับนักเรียนชุมนุมคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนชลประทานผาแตก จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เนื้อหาสาระคณิตศาสตร์พื้นฐานชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์ หมายถึง กิจกรรมพัฒนาความถนัด ตามความสนใจและ
ความต้องการของผู้เรียนโดยใช้คณิตศาสตร์เป็นเนื้อหาในการจัดกิจกรรม

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในตำบลวงเหนือซึ่งเป็นเขตบริการของ
โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นแหล่งผลิต ผลิตภัณฑ์ของ
หมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน ได้แก่ โคมประดับ โคมลอย โคมไฟ วาว และตุ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้แผนการจัดกิจกรรม ชุมนุมคณิตศาสตร์ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
โรงเรียนชลประทานผาแตก จังหวัดเชียงใหม่
2. ได้แนวทางในการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์